

PATVIRTINTA
Vilkaviškio rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro
direktorės 2015 m. vasario 24 d.
įsakymu Nr. V – 12

VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2015 – 2017 METŲ PROGRAMA

Parengė:
Visuomenės sveikatos biuro
Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė
Eglė Kazakevičienė

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras vykdo visuomenės sveikatos stebėseną, siekdamas gauti išsamią informaciją apie savivaldybės visuomenės sveikatos būklę, visuomenės sveikatos rizikos veiksnius, ir ja remdamasis planuoja ir įgyvendina savivaldybės visuomenės sveikatos stiprinimo priemones.

2. Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2015 - 2017 metų programa (toliau – Programa) nustato Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos tikslą ir uždavinius, vykdymo tvarką, siekiamus rezultatus, vertinimo kriterijus, stebėsenos ataskaitų ir išvadų teikimo tvarką, finansavimo šaltinius, įgyvendinimo priemonių planą, visuomenės sveikatos rodiklius, informacijos šaltinius, stebėsenos vykdymo metodiką.

3. Programa yra parengta vadovaujantis:

3.1. LR Visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu;

3.2. LR Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu;

3.3. LR Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-696 „Dėl savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymo ir privalomojo atitikties įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. V-62 „Dėl savivaldybėms skirtų visuomenės sveikatos stebėsenos atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“. (Žin., 2009, Nr. 18-715).

3.5. LR Sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1387 „Dėl LR Sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

3.6. LR Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymu;

3.7. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro biostatistikos skyriaus rekomendacijomis savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rengimui. Pastabos (Vilnius, 2013).

3.8. Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2011-2013 m. programa patvirtinta Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. B-TS-1441.

II. PROGRAMOJE VARTOJAMOS SĄVOKOS

4. Programoje vartojamos sąvokos:

4.1. **Visuomenės sveikata** – gyventojų visapusė dvasinė, fizinė ir socialinė gerovė.

4.2. **Visuomenės sveikatos stebėseną** – tikslingai organizuotas ir sistemingai atliekamas visuomenės sveikatos būklės, ją veikiančių visuomenės sveikatos rizikos veiksnių duomenų rinkimas, kaupimas, apdorojimas, saugojimas, analizė ir vertinimas.

4.3. **Visuomenės sveikatos duomenys** – bet kuri informacija, susijusi su visuomenės sveikata.

4.4. **Visuomenės sveikatos rizikos veiksniai** – natūralūs gamtos bei dirbtiniai veiksniai, taip pat gyvenimo ir elgesio įpročiai, dėl kurių poveikio atsiranda rizika visų gyventojų ar atskirų jų grupių sveikatai.

4.5. **Valstybinis visuomenės sveikatos duomenų fondas** – valstybinės visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų bazių ir registrų duomenų visuma, tvarkoma teisės aktų nustatyta tvarka. Už visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų fondą yra atsakingas Higienos instituto Sveikatos informacijos centras.

4.6. **Visuomenės sveikatos ugdymas** – valstybės ir savivaldybių bei pilietinės iniciatyvos priemonių, formuojančių sveiką gyvenimą, visuma.

4.7. **Valstybinė visuomenės sveikatos stebėseną** – valstybės lygiu visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdoma visuomenės sveikatos stebėseną.

4.8. **Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną** – savivaldybių lygiu savivaldybių teritorijose vykdoma visuomenės sveikatos stebėseną.

4.9. **Oficialus įvykių registravimas** – tai iš administracinių duomenų šaltinių surinkti visuomenės sveikatos ir su ja susijusių veiksnių duomenys.

4.10. **Atrankiniai gyventojų tyrimai** – tai reprezentacinės populiacijos imties sveikatos tikrinimai ir apklausos, kuriose nustatomi fiziniai, psichiniai ir socialiniai sveikatos aspektai. Apklausoje įvertinama subjektyvi žmogaus nuomonė apie sveikatą.

4.11. **Ligotumas** – sergančių metų eigoje asmenų ir savivaldybės vidutinio gyventojų skaičiaus santykis.

4.12. **Sergamumas** – per metus nustatytų naujų ligos atvejų ir tų metų vidutinio savivaldybės gyventojų skaičiaus santykis.

4.13. **Bendras sergamumas** – per metus registruotų visų ligos atvejų ir tų metų vidutinio gyventojų skaičiaus santykis.

III. BŪKLĖS ANALIZĖ

5. Įgyvendinant Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos 2015 - 2017 metų stebėsenos programą buvo sukurta duomenų bazė (toliau – DB), kurioje renkami duomenys apie Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojus, jų sveikatos būklę, aplinkos veiksnius, sveikatos priežiūros įstaigų veiklą.

6. Šią DB tvarko Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Vilkaviškio VSB).

7. DB yra periodiškai papildoma oficialiais duomenimis iš valstybinę visuomenės sveikatos stebėseną vykdančių įstaigų.

8. Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenai reikalingi duomenys pirmiausia renkami iš jais disponuojančių institucijų:

8.1. Higienos institutas, naudodamasis privalomojo sveikatos draudimo duomenų baze SVEIDRA, reguliariai kaupia duomenis apie gyventojų sergamumą, registruojamą asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Remiantis SVEIDROS duomenimis teikiami sergamumo (t. y. per metus naujai išaiškintų savivaldybės gyventojų ligos atvejų ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis), bendrojo sergamumo (t. y. per metus registruotų savivaldybės gyventojų ligos atvejų ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis), ligų paplitimo (t. y. savivaldybės gyventojų, kuriems registruota tam tikra liga per metus ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis), įstaigų veiklos rodikliai. Higienos institutas taip pat renka privalomąsias metines sveikatos statistikos ataskaitas. Jose teikiama informacija apie sveikatos priežiūros įstaigų veiklą bei išteklius. Šie duomenys pateikiami Higienos instituto leidiniuose, internetinėje svetainėje bei Lietuvos sveikatos rodiklių sistemoje (adresu www.hi.lt).

8.2. Duomenis apie stacionarinę ir ambulatorinę sergamumą bei ligotumą psichikos ligomis renka ir skelbia Valstybinis psichikos sveikatos centras, Higienos institutas.

8.3. Duomenis aplinkos ir sveikatos rodikliams apskaičiuoti nacionaliniu lygiu renka, analizuoja ir skelbia savo tinklalapyje Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras pagal aplinkos ir sveikatos rodiklių sąrašą bei duomenų ir informacijos šaltinių aplinkos ir sveikatos rodikliams apskaičiuoti teikimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. V-109.

8.4. Higienos institute taip pat veikia Profesinių ligų valstybės registras, kurį valdo Higienos instituto Sveikatos informacijos centras.

8.5. Duomenims apie užkrečiamąsias ligas rinkti šalyje veikia privaloma infekcinių ligų registravimo bei informacijos teikimo sistema. Jos valdytojas – Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras.

8.6. Lietuvos statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės renka, apdoroja, analizuoja ir skelbia duomenis apie šalies ekonominius, socialinius, demografinius ir aplinkos pokyčius.

8.7. Už aplinkos oro taršos stebėjimą, paviršinių ir nutekamųjų vandenų valymo kontrolę atsakinga Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamento Vilkaviškio rajono aplinkos apsaugos agentūra. Rajone yra viena stambesnė įmonė („Litesko“) ir katilinės Kybartuose, Paežeriuose, Pilviškiuose, Vilkaviškyje, Virbalyje, teršiančios atmosferos orą. Stacionariųjų aplinkos oro kokybės stebėjimo stočių nėra. Atliekami vienkartiniai aplinkos oro kokybės tyrimai.

8.8. Valstybinę aplinkos stebėseną organizuoja Aplinkos ministerija. Savivaldybių aplinkos stebėseną vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu (Žin., 1997, Nr. 112-2824; 2006, Nr. 57-2025) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. D1-436 „Dėl bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 130-4680; 2007, Nr. 76-3035).

8.9. Vykdydamas Pasaulio sveikatos organizacijos koordinuojamą Lėtinių neinfekcinių ligų profilaktikos programą (CINDI), Lietuvos sveikatos mokslų universitetas atlieka kartotinius programos eksperimentinių rajonų gyventojų sveikatos patikrinimus. Jų metu vertinamas lėtinių ligų ir jų rizikos veiksnių dažnis populiacijoje. Kas dveji metai registruojami Lietuvos žmonių gyvenimo pokyčiai, dalyvaujant tarptautiniame Sveikatos stebėsenos projekte (Finbalt Health Monitor). Kas ketveri metai atliekami Lietuvos moksleivių gyvenimo tyrimai, dalyvaujant tarptautiniame moksleivių sveikatos (HBSC) tyrime.

8.10. Sergamumo vėžinėmis ligomis duomenys renkami Lietuvos vėžio registre, kurį tvarko VU Onkologijos institutas.

8.11. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos priežiūros skyrius, Vaiko teisių apsaugos skyrius, Marijampolės teritorinės darbo biržos Vilkaviškio skyrius renka duomenis apie Vilkaviškio rajono gyventojų socialinę ekonominę būklę.

8.12. Geriamojo vandens kokybės kontrolę vykdo Vilkaviškio rajono valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. Šachtinių šulinių vandens kokybė tiriama tik pagal poreikius.

8.13. Kauno teritorinė ligonių kasa (www.ktlk.lt) skelbia informaciją apie profilaktinių sveikatos patikrinimų ir prevencinių programų vykdymo apimtis Vilkaviškio rajono pirminės sveikatos priežiūros įstaigose.

9. Vilkaviškio rajono savivaldybė bei atitinkamos asmens sveikatos priežiūros įstaigos dalyvauja įvairiose visuomenės sveikatos profilaktinėse programose.

9.1. Rajono savivaldybė iš privalomojo sveikatos draudimo fondo ir iš aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų vykdo įvairius projektus, skirtus sveikos gyvenimo įgūdžiams ugdyti, psichinei sveikatai stiprinti, gyvenamajai aplinkai gerinti, priklausomybės ligų prevencijai ir pan.

9.2. Rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigos dalyvauja įgyvendinant šias privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis finansuojamas profilaktines sveikatos programas: 1) vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis; 2) priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos; 3) atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio; 4) gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencijos; 5) asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimu.

9.3. Savivaldybės tinklo struktūrose atlikti vienkartiniai visuomenės sveikatos tyrimai nestebimi (neregistruojami), jų rezultatai rajono gyventojų sveikatos stiprinimo bei ligų profilaktikos intervencijoms planuoti nenaudojami.

9.4. Valstybinė darbo inspekcija ir šios inspekcijos Marijampolės skyrius renka ir kaupia duomenis apie Vilkaviškio rajone įvykusius nelaimingus atsitikimus darbe.

9.5. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kaupia ir analizuoja duomenis apie neįgalumą ir gyventojų darbingumo lygį.

9.6. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilkaviškio teritorinis skyrius tvarko rajono apdraustiesiems asmenims išduotų

laikinojo nedarbingumo pažymėjimų apskaitą ir teikia duomenis Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai.

9.7. Mykolo Riomerio universiteto Teismo medicinos instituto Marijampolės skyrius, Vilkaviškio rajono apylinkės prokuratūra ir Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilkaviškio rajono policijos komisariatas kaupia duomenis apie smurtines mirtis, savižudybes, eismo įvykius.

9.8. Už triukšmo kontrolę atsakingas Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos priežiūros skyriaus vyriausiasis specialistas ir ekologas.

9.9. Vilkaviškio rajone yra dvi neįteisintos maudyklės (Vištyčio ir Paežerių ežerai), kurių vandens kokybę tiria Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija (iš visuomenės sveikatos specialiosios rėmimo programos lėšų).

IV. PROGRAMOS TIKSLAS

10. Programos tikslas – užtikrinti visuomenės sveikatos stebėsenos sistemos funkcionavimą Programos įgyvendinimo metu Vilkaviškio rajono savivaldybėje.

V. PROGRAMOS UŽDAVINIAI

11. Programai įgyvendinti keliami šie uždaviniai:

11.1. iš stebėsenos duomenų valdytojų ir teikėjų surinkti duomenis apie Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojus, jų sveikatą ir ją įtakančius veiksnius, prevencinių programų vykdymą ir jų apimtį Programos vykdymo laikotarpiu;

11.2. atlikti tyrimus/dalyvauti nacionaliniuose/tarptautiniuose tyrimuose, kurie leistų surinkti daugiau duomenų apie Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojų sveikatos būklę ar ją įtakančius veiksnius;

11.3. užtikrinti tinkamą duomenų rinkimą, apdorojimą ir ataskaitų teikimą savivaldybės administracijos direktoriui ir savivaldybės tarybai.

11.4. periodiškai informuoti visuomenę apie visuomenės sveikatos būklę ir ją įtakančius aplinkos veiksnius Vilkaviškio rajono savivaldybėje.

VI. PROGRAMOS VYKDYMO LAIKOTARPIS

12. Programa vykdoma nuo 2015 iki 2017 metų (imtinai).

VII. PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI

13. Šios programos vertinimo kriterijai:

13.1. kiek procentų duomenų įdėta į Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos elektroninę duomenų bazę;

13.2. kiek procentų duomenų ar rodiklių surinkta laiku;

13.3. kiek paskelbta informacinių pranešimų apie Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojų sveikatą;

13.4. ar laiku atlikta kasmetinė visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų analizė ir pateikiama savivaldybės administracijos direktoriui bei pristatoma Savivaldybės tarybai.

VIII. SIEKIAMI REZULTATAI

14. Įgyvendinus šią programą bus pasiekta, kad visuomenės sveikatos stebėseną Vilkaviškio rajono savivaldybėje atitiktų Lietuvos Respublikos teisės aktų keliamus reikalavimus ir sistema būtų naudojama visuomenės sveikatos stiprinimo priemonėms planuoti ir įgyvendinti Vilkaviškio rajono savivaldybėje.

15. Siekiami rezultatai:

15.1. einamųjų kalendorinių metų laikotarpyje į DB surinkta ne mažiau nei 90% pagrindinių ir ne mažiau nei 70% papildomų Programoje numatytų rodiklių už praėjusius kalendorinius metus;

15.2. į DB jų pirmine forma yra patalpinta 100 % visų gautų duomenų;

15.3. 100 % kiekvieno rodiklio skirtingų metų reikšmių yra iš to paties duomenų šaltinio;

15.4. nustatytais terminais atlikti numatyti tyrimai ir visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektai;

15.5. kasmet nustatytais terminais pateikta visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita savivaldybės administracijos direktoriui ir savivaldybės tarybai;

15.6. nustatytais terminais pavišintos visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos ir tyrimų rezultatai visuomenei.

IX. STEBĖSENOS ĮGYVENDINIMAS, ATASKAITŲ IR IŠVADŲ TEIKIMO TVARKA

16. Programos atsakingas vykdytojas – visuomenės sveikatos biuras;

17. Visuomenės sveikatos biuras kasmet:

17.1. stebi ir analizuoja aplinkos veiksnius turinčius įtakos gyventojų sveikatai;

17.2. programos stebėsenos objektai, juos apibūdinantys duomenys ir rodikliai, informacijos šaltiniai, periodiškumas ir stebėsenos vykdymo metodika nurodyti Programos 2 priede;

17.3. Visuomenės sveikatos biuras kasmet teikia visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų analizę (toliau vadinama – ataskaita) Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktoriui ir savivaldybės tarybai;

18. Ataskaitą sudaro šios dalys:

18.1. bendroji dalis – kuri bent dalinai būtų pastovi ir kartotųsi kiekvienais metais, ją papildant paskutinių metų duomenimis. Jos tikslas – įvertinti svarbiausių sveikatos bei su sveikata susijusių aplinkos rodiklių lygius ir dinamiką savivaldybės teritorijoje;

18.2. Savivaldybei būdinga dalis – joje analizuojamos specifinės problemos ir rodikliai, kurie turi ekstremalias reikšmes, lyginant su kitomis savivaldybėmis, taip pat aprašomi vykdyti tyrimai ir jų rezultatai. Šioje dalyje aprašomos ir savivaldybėje vykdytos valstybinės ir savivaldybės visuomenės sveikatos programos, strategijos ir priemonės, nagrinėjamos jų išvados bei poveikis atitinkamoms visuomenės sveikatos sritims;

18.3. išvados ir rekomendacijos;

19. svarbiausi stebėsenos rezultatai pateikiami atskiru trumpu dokumentu, kuris skirtas žiniasklaidai, politikams ir visuomenei;

20. Po ataskaitos pristatymo Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybai, jos elektroninė kopija (kartu su papildomais biuro surinktais duomenimis) pateikiama Higienos instituto Sveikatos informacijos centrui.

X. FINANSAVIMO ŠALTINIAI IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visuomenės sveikatos stebėsenos programa finansuojama iš Lietuvos Respublikos biudžeto ir Vilkaviškio rajono savivaldybės biudžeto lėšų. Už programos priemonių įgyvendinimą apmokama pagal sąlygas, kurios neprieštarauja Lietuvos Respublikos norminiams aktams, t.y. pagal

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus darbo apmokėjimo sąlygų aprašus arba Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas.

22. Programai finansuoti taip pat gali būti naudojamos tarptautinių organizacijų ir programų, specialiųjų fondų ir rėmėjų tam tikslui skirtos lėšos.

23. Programa turi būti nuosekliai vykdoma, periodiškai vertinami ir tikslingai naudojami jos rezultatai planuojant ir įgyvendinant savivaldybės visuomenės sveikatos stiprinimo bei ligų profilaktikos priemones.

² Tas pats rodiklis kiekvienais metais yra imamas iš to paties šaltinio, nes kartais tie patys rodikliai skirtingų duomenų valdytojų yra apskaičiuojami šiek tiek skirtingomis metodikomis ir kelių metų eigoje gali atsirasti dideli neatitikimai renkant duomenis vis iš skirtingo duomenų šaltinio.

**VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2015 – 2017 METŲ PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS (PRIEMONIŲ PLANAS)**

Uždavinys	Priemonės pavadinimas	Atsakingas vykdytojas	Įvykdymo terminas	Preliminarus lėšų poreikis
1. Rinkti, analizuoti ir vertinti rodiklius apibūdinančius Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojų sveikatos būklę, sveikatos priežiūros sistemos raidą, sveikatai įtakos turinčius gyvenamosios bei aplinkos veiksnius.	1.1 Kasmėt surinkti duomenis iš Lietuvos statistikos departamento leidinių ir duomenų bazių.	Vilkaviškio rajono visuomenės sveikatos biuras, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija.	Kasmėt, I mėnuo nuo duomenų paskelbimo. Kasmėt.	
	1.2 Surinkti duomenis iš Higienos instituto sveikatos informacijos centro leidinių ir duomenų bazių.		Kasmėt, III ketv.	
	1.3 Surinkti duomenis iš kitų duomenų valdytojų, Vilkaviškio rajono savivaldybės gydymo įstaigų, teritorinės ligonių kasos.		2015 m. II ketv.	
	1.4 Atlikti atrankinį suaugusiųjų gyvenamosios tyrimą.			
	1.5 Vykdyti atrankinį Vilkaviškio rajono moksleivių tyrimą, atspindintį moksleivių gyvenamosios ypatumus.	Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.	2016 m. II ketv.	
	1.6 Analizuoti visuomenės sveikatos stebėsenos duomenis lyginat su kitomis savivaldybėmis bei šalies rodikliais.		Kasmėt, IV ketv.	
2. Vertinti savivaldybėje vykdomas visuomenės sveikatinimo programas ir jų poveikį visuomenės sveikatai.	2.1 Surinkti informaciją apie savivaldybėje vykdomas valstybines ir savivaldybės inicijuotas visuomenės sveikatinimo programas.	Vilkaviškio rajono visuomenės sveikatos biuras, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija.	Kasmėt, IV ketv.	
	2.2 Surinkti duomenis apie programų vykdymo eigą ir rezultatus iš institucijų, vykdančių valstybines ir savivaldybės inicijuotas visuomenės sveikatinimo	Vilkaviškio rajono visuomenės sveikatos biuras, Vilkaviškio rajono savivaldybės	Kasmėt, IV ketv.	

	programas.	administracija.		
Uždavinys	Priemonės pavadinimas	Atsakingas vykdytojas	Įvykdymo terminas	Preliminarus lėšų poreikis
3. Teikti apibendrintus visuomenės sveikatos stebėsenos rezultatus Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijai, Valstybiniam visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų fondui, kitoms valstybinėms, savivaldybės suinteresuotoms institucijoms bei visuomenei.	3.1 Parengti kasmetinę ataskaitą apie savivaldybės visuomenės sveikatos būklę ir ją pateikti Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktoriui, tarybai.	Vilkaviškio rajono visuomenės sveikatos biuras, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija.	Kasmet, 2015m. IV ketv. Kasmet, 2016m. IV ketv. Kasmet, 2017m. IV ketv.	
	3.2 Ataskaitos kopiją bei papildomai surinktus duomenis pristatyti Valstybiniam visuomenės sveikatos duomenų fondui.	Vilkaviškio rajono visuomenės sveikatos biuras, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija.	Kasmet IV ketv.	
	3.3 Skelbti visuomenės sveikatos stebėsenos duomenis visuomenės sveikatos biuro internetinėje svetainėje ir Vilkaviškio rajono savivaldybės tinklalapyje, pagal galimybę ir rajono spaudoje.	Vilkaviškio rajono visuomenės sveikatos biuras, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija.	Metų laikotarpis	

PRIVALOMI STEBĖSENOS OBJEKTAI, JUOS APIBŪDINANTYS RODIKLIAI BEI DUOMENYS, RENKAMŲ STEBĖSENOS DUOMENŲ MASTAS, STEBĖSENOS VYKDYMO METODIKA, DUOMENŲ VALDYTOJAI IR TIEKĖJAI, DUOMENŲ TEIKIMO TVARKA

Pagrindiniai rodikliai	Papildomi rodikliai	Duomenų valdytojai	Metodika
Objektas – demografinė ir socialinė ekonominė situacija			
Gyventojų skaičius pagal lytį, amžiaus grupes, gyvenamąją vietą.	Gyventojų senėjimo indeksas.	Statistikos departamentas.	Demografinės statistikos duomenys.
Natūrali gyventojų kaita: gimstamumas; mirtingumas; natūralus gyventojų prieaugis.	Gimstamumas pagal motinos amžių.	Statistikos departamentas, HISIC.	Demografinės statistikos duomenys.
Kūdikių mirtingumas. Mirtingumas pagal lytį, amžių.		Statistikos departamentas, HISIC.	Demografinės statistikos duomenys.
Nedarbo lygis.		Marijampolės teritorinės darbo biržos Vilkaviškio skyrius.	Ištisinis tyrimas.
Objektas – gyventojų sveikatos būklė			
Mirtingumas dėl šių priežasčių: <ul style="list-style-type: none"> • kraujotakos sistemos ligų; • piktybinių navikų; • išorinių priežasčių; • transporto įvykių; • savižudybių; 	<ul style="list-style-type: none"> • Sergamumas (nauji atvejai) šiomis ligomis: • virškinimo sistemos ligos; • kitos ligos: • miokardo infarktas; • insultas. 	HISIC	Ištisinis tyrimas
Sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> • infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis: 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> • infekcinės ir parazitinės ligos: 	Lietuvos sveikatos informacijos centras	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys,

Pagrindiniai rodikliai	Papildomi rodikliai	Duomenų valdytojai	Metodika
<ul style="list-style-type: none"> tuberkulioze; AIDS; ŽIV; sifiliu; gonorėja. 	<ul style="list-style-type: none"> tuberkuliozė; AIDS; ŽIV; sifilis; gonorėja. 	(toliau – LSIC), Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras (toliau ULAC), Marijampolės visuomenės sveikatos centro Vilkaviškio skyrius.	ambulatorines ir stacionarias paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos (ištisinis tyrimas).
Sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> piktybiniais navikais; trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais; krūties piktybiniais navikais; gimdos kaklelio piktybiniais navikais; priešinės liaukos piktybiniais navikais; odos piktybiniais navikais. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> piktybiniai navikai; trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniai navikai; krūties piktybiniai navikai; gimdos kaklelio piktybiniai navikai; priešinės liaukos piktybiniai navikai; odos piktybiniai navikai. 	Vilniaus Universiteto Onkologijos institutas (toliau VUOD), HISIC	Ambulatorines ir stacionarias paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos (ištisinis tyrimas).
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> kraujo ir kraujodaros organų ligomis 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> kraujo ir kraujodaros organų ligos; anemija 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Sergamumas ir bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> psichikos ir elgesio sutrikimais; psichikos ir elgesio sutrikimais vartojant alkoholį; psichikos ir elgesio sutrikimais vartojant kitas psichoaktyvias medžiagas. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> psichikos ir elgesio sutrikimai. 	Valstybinis psichikos sveikatos centras, HISIC	Ambulatorines ir stacionarias paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos (ištisinis tyrimas).
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> nervų sistemos ligomis; 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> nervų sistemos ligos. 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> akies ir jos priedinių organų ligomis; glaukoma; senatvine ir kitomis kataraktomis. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> akies ir jos priedinių organų ligos; glaukoma; senatvinė ir kitos kataraktos. 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.

Pagrindiniai rodikliai	Papildomi rodikliai	Duomenų valdytojai	Metodika
Bendrasis sergamumas ausies ir speninės ataugos ligomis.		HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> kraujotakos sistemos ligomis. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> kraujotakos sistemos ligos. 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> kvėpavimo sistemos ligomis; ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis ir gripu; astma, astmine būkle. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> kvėpavimo sistemos ligos; ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos ir gripas; astma, astminė būklė. 	HISIC ULAC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> virškinimo sistemos ligomis. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> virškinimo sistemos ligos. 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> odos ir poodžio ligomis. 		HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> jungiamojo audinio ligomis. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> jungiamojo audinio ligos. 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Bendrasis sergamumas: <ul style="list-style-type: none"> urogenitalinės sistemos ligomis. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> urogenitalinės sistemos ligos. 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Bendrasis sergamumas įgimtomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis.	Bendrasis sergamumas įgimtomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis pagal lytį.	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Traumos: <ul style="list-style-type: none"> galvos traumos; kojų lūžimai; šlaunikaulio lūžimai; terminiai ir cheminiai nudegimai; apsinuodijimai. 	Paplitimas pagal amžių, lytį: <ul style="list-style-type: none"> galvos traumos; kojų lūžimai; šlaunikaulio lūžimai; terminiai ir cheminiai nudegimai; apsinuodijimai. 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Gyventojų laikinasis nedarbingumas.	Laikinojo nedarbingumo dienų skaičius dėl ligos, slaugos, traumų.	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba	Ištisinis tyrimas.

Pagrindiniai rodikliai	Papildomi rodikliai	Duomenų valdytojai	Metodika
Objektas – moksleivių gyveniena			
<ul style="list-style-type: none"> • Moksleivių gyveniena ir sveikata. • Rūkančių moksleivių dalis (proc.). • Bent kartą per savaitę vartojančių alkoholi moksleivių dalis (proc.). • Nutukimo ir antsvorio paplitimas tarp moksleivių (proc.). • Laisvalaikio besimankštinančių bent 4 dienas per savaitę moksleivių dalis (proc.). • Moksleivių, kasdien vartojančių šviežias daržoves, vaisius ar uogas dalis (proc.). • Moksleivių, save laikančių sveikais, dalis (proc.). • Moksleivių, save laikančių laimingais, dalis (proc.). • Moksleivių, patiriančių patyčias mokykloje, dalis (proc.). 	Paplitimas pagal amžių ir lytį: <ul style="list-style-type: none"> • moksleivių rūkymo paplitimas; • moksleivių alkoholio vartojimo įpročiai; • moksleivių savo sveikatos vertinimas: viso, pagal amžių, lytį; • patyčių mokykloje paplitimas. 	Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Vilkaviškio rajono savivaldybės moksleivių tyrimas, atspindintis moksleivių gyvenimos ypatumus.
Objektas – fizinė aplinka			
<ul style="list-style-type: none"> • Maudyklų mėginių, viršijančių Lietuvoje nustatytas maudyklų vandens kokybės mikrobiologinių analizių vertes, dalis. • Stebimų ir nuolat kontroliuojamų maudyklų dalis. 		Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija	Vienkartiniai tyrimai.
<ul style="list-style-type: none"> • Geriamojo vandens mėginių, kuriuose žarninių lazdelių (E. Coli) ir (ar) žarninių enterokokų skaičius viršijo ribinį mikroorganizmų skaičių per tam tikrą laikotarpį, dalis. • Geriamojo vandens mėginių, kuriuose cheminių (toksinių) medžiagų koncentracijos viršijo nustatytas ribines vertes per tam tikrą laikotarpį, dalis. 		Vilkaviškio rajono maisto ir veterinarijos tarnyba	Vienkartiniai tyrimai.

Pagrindiniai rodikliai	Papildomi rodikliai	Duomenų valdytojai	Metodika
<ul style="list-style-type: none"> Gyventojų, kuriems vanduo tiekiamas centralizuotai, dalis. 		Vilkaviškio rajono savivaldybė	
Objektas – sveikatos priežiūros sistemos raida			
<ul style="list-style-type: none"> Gydytojų skaičius. Šeimos gydytojų skaičius. Odontologų skaičius. Specialistų su aukštesniu ir aukštesniu medicinos išsilavinimu (ne gydytojų) skaičius. Slaugytojų skaičius. 	<ul style="list-style-type: none"> Chirurgų, vidaus ligų profilio gydytojų, akušerių ginekologų, psichiatrų skaičius. 	HISIC	Visų sveikatos priežiūros įstaigų metinių ataskaitų duomenys (ištisinis tyrimas).
<ul style="list-style-type: none"> Bendras lovų skaičius stacionaruose. Hospitalizuotų asmenų skaičius. Lovos funkcionavimas (dienomis). Vidutinė gulėjimo trukmė stacionare (dienomis). Lovos apyvarta. 	<ul style="list-style-type: none"> Hospitalizuotų asmenų skaičius pagal ligų grupes. Dienos stacionaruose gydytų ligonių dalis. Asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičius. Privačių asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičius. 	HISIC	Stacionarias paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos (ištisinis tyrimas), informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
<ul style="list-style-type: none"> Apsilankymų pas gydytojus skaičius. Apsilankymų pas šeimos gydytojus skaičius. Apsilankymų pas odontologą skaičius. 	<ul style="list-style-type: none"> Apsilankymų pas gydytojus struktūra pagal specialybes (vidaus ligų profilio, chirurgijos, akušerijos ginekologijos, psichiatrijos). 	HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys.
Greitosios medicinos pagalbos suteiktų paslaugų apimtis.	Greitosios medicinos pagalbos suteiktų paslaugų struktūra.	HISIC	Metinės ataskaitos (ištisinis tyrimas).
Objektas – vaikų profilaktinė sveikatos priežiūra			
Profilaktiškai patikrintų moksleivių dalis (proc.). Profilaktiškai patikrintų moksleivių dalis, turinčių: <ul style="list-style-type: none"> klausos sutrikimus; regos sutrikimus; laikysenos sutrikimus; skoliozę; kalbos defektų. 	Vaikų, turinčių regos, klausos, laikysenos, kalbos sutrikimų, sergančių skolioze skaičius.	ULAC Mokyklų visuomenės sveikatos specialistai HISIC	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys (ištisinis tyrimas).
Objektas – ligų prevencijos programų vykdymas			

Pagrindiniai rodikliai	Papildomi rodikliai	Duomenų valdytojai	Metodika
Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programos vykdymas: <ul style="list-style-type: none"> • informavimo apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką paslaugų suteikimo skaičius, įvykdymo proc.; • urologo PAS paslaugų suteikimo skaičius. 	Pirmą kartą diagnozuotas priešinės liaukos vėžys pagal stadijas.	Teritorinė ligonių kasa VUOI	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys (ištisinis tyrimas) Ambulatorines ir stacionarias paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos .
Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programos vykdymas: <ul style="list-style-type: none"> • atrankinės mamografinės patikros paslaugą teikiančių įstaigų skaičius; • informavimo paslaugos suteikimo skaičius, įvykdymo proc.; • mamogramų atlikimo paslaugos suteikimo skaičius, įvykdymo proc.; • mamogramų vertinimo paslaugos suteikimo skaičius, įvykdymo proc. 	Pirmą kartą diagnozuotas krūties vėžys pagal stadijas.	Teritorinė ligonių kasa VUOI	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys Ištisinis tyrimas Ambulatorines ir stacionarias paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos (ištisinis tyrimas)
Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencijos programos vykdymas: <ul style="list-style-type: none"> • gimdos kaklelio patikros paslaugą teikiančių įstaigų skaičius; • informavimo paslaugos suteikimo skaičius, įvykdymo proc.; • citologinio tepinėlio paėmimo paslaugos suteikimo skaičius, įvykdymo proc.; • citologinio tepinėlio ištyrimo paslaugos suteikimo skaičius, įvykdymo proc. 	Pirmą kartą diagnozuoti susirgimai gimdos kaklelio piktybiniais navikais pagal stadijas.	Teritorinė ligonių kasa VUOI	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys Ištisinis tyrimas Ambulatorines ir stacionarias paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos (ištisinis tyrimas).
Širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos programos vykdymas: <ul style="list-style-type: none"> • informavimo paslaugų apie širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos programą paslaugų suteikimo skaičius, įvykdymo 		Teritorinė ligonių kasa	Informacinės sistemos SVEIDRA duomenys (ištisinis tyrimas).

Pagrindiniai rodikliai	Papildomi rodikliai	Duomenų valdytojai	Metodika
proc.; <ul style="list-style-type: none"> • išsamus širdies ir kraujagyslių ligų tikimybės įvertinimo paslaugų skaičius; • sergančiųjų diabetu ar metaboliniu sindromu širdies ir kraujagyslių ligų tikimybės įvertinimo paslaugų skaičius. 			
